2025/2612

18.12.2025.

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2025/2612

(2025. gada 11. decembris),

kurā apstiprināts, ka ir apmierinoši izpildīti nosacījumi sestās daļas daļējai izmaksai saskaņā ar Ukrainas mehānismā paredzēto Ukrainas plānu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/792 (2024. gada 29. februāris), ar ko izveido Ukrainas mehānismu ([1]), un jo īpaši tās 26. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) No Ukrainas mehānisma ("mehānisms"), kas izveidots ar Regulu (ES) 2024/792, I pīlāra Ukrainai laikposmā no 2024. līdz 2027. gadam dara pieejamu finansiālu atbalstu līdz 38 337 000 000 EUR ([2]) apmērā neatmaksājama atbalsta un aizdevuma veidā. Finansējumu no I pīlāra galvenokārt piešķir, pamatojoties uz Ukrainas mehānismā paredzēto Ukrainas plānu ("plāns"), kas apstiprināts ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2024/1447 ([3]), kurš grozīts ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2025/2157 ([4]). Plānā ir izklāstīta Ukrainas reformu un investīciju programma un norādīti kvalitatīvie un kvantitatīvie pasākumu posmi, kas saistīti ar finansējumu no mehānisma I pīlāra.

(2) Plāna uzraudzības un īstenošanas grafiks, tostarp kvalitatīvie un kvantitatīvie pasākumu posmi, kas saistīti ar finansējumu no mehānisma I pīlāra, ir izklāstīti Īstenošanas lēmuma (ES) 2024/1447, kas grozīts ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2025/2157, pielikumā.

(3) Kopējā finanšu resursu summa, kas ir darīta pieejama plānam, ir 32 337 000 000 EUR, no kuriem 5 337 000 000 EUR ir neatmaksājama finansiālā atbalsta veidā un līdz 27 000 000 000 EUR – aizdevuma veidā.

(4) Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/792 24. un 25. pantu Ukrainai ir izmaksāti 6 000 000 000 EUR kā ārkārtas pagaidu finansējums un 1 890 000 000 EUR kā priekšfinansējums, kas ir avansa maksājums 7 % apmērā no aizdevuma atbalsta, kuru Ukraina ir tiesīga saņemt plāna ietvaros.

(5) Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/792 26. panta 4. punktu Ukrainai pirmajās piecās maksājuma daļās plāna ietvaros ir izmaksāti 16 576 146 834 EUR, no kuriem 3 400 000 000 EUR ir izmaksāti neatmaksājama finansiālā atbalsta veidā un 13 176 146 834 EUR aizdevuma veidā. Saskaņā ar aizdevuma līgumu, kas noslēgts starp Savienību un Ukrainu, ievērojot Regulas (ES) 2024/792 22. pantu, aizdevuma priekšfinansējuma dzēšanai tika izlietota summa 991 752 987 EUR apmērā no pirmajām piecām maksājuma daļām.

([1]) OV L, 2024/792, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj.
([2]) Saskaņā ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2025/2157 Zviedrija pēc tam, kad būs stājies spēkā pārskaitīšanas nolīgums starp Zviedriju un Komisiju un būs pārskaitīta saistītā finanšu iemaksa, neatmaksājama finansiālā atbalsta veidā nodrošinās papildu finanšu iemaksu mehānisma I pīlāram 750 000 000 SEK apmērā, kas atbilst aptuveni 67 000 000 EUR.
([3]) Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2024/1447 (2024. gada 14. maijs) par Ukrainas plāna novērtējuma apstiprināšanu (OV L, 2024/1447, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1447/oj).
([4]) Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2025/2157 (2025. gada 17. oktobris), ar ko groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2024/1447 par Ukrainas plāna novērtējuma apstiprināšanu (OJ L, 2025/2157, 27.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/2157/oj).

(6) Ukraina 2025. gada 31. oktobrī saskaņā ar Regulas (ES) 2024/792 26. panta 2. punktu iesniedza pienācīgi pamatotu pieprasījumu aizdevuma atbalsta sestās daļas izmaksai. Tā 2025. gada 11. novembrī iesniedza atjauninātu maksājuma pieprasījumu, lai ņemtu vērā viena neizpildīta pasākumu posma pieņemšanu maksājuma ceturtās daļas izmaksai. Ievērojot Regulas (ES) 2024/792 26. panta 5. punktu, ieturētais maksājums ir jāizmaksā tikai tad, kad Ukraina saistībā ar nākamā maksājuma pieprasījumu ir pienācīgi pamatojusi, ka tā ir veikusi vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu kvalitatīvo un kvantitatīvo pasākumu posmu apmierinošu izpildi. Pieprasījumam bija pievienoti vairāki dokumenti, kas liecina, ka ir apmierinoši izpildīts viens pasākumu posms maksājuma ceturtās daļas izmaksai un astoņi pasākumu posmi maksājuma sestās daļas izmaksai. Tā iesniedza arī visus dokumentus, kas vajadzīgi saskaņā ar 12. pantu Pamatnolīgumā, 5. pantu finansēšanas nolīgumā un 6. pantu aizdevuma līgumā, kuri, ievērojot attiecīgi Regulas (ES) 2024/792 9., 10. un 22. pantu, noslēgti starp Savienību un Ukrainu.

(7) Ukrainas jaunākā pieprasījuma pamatā esošie pasākumu posmi ir saistīti ar dažādām reformām, kas plānā izklāstītas nodaļās par publisko finanšu pārvaldību, tiesu sistēmu, finanšu tirgiem, cilvēkkapitālu, uzņēmējdarbības vidi, decentralizāciju un reģionālo politiku, kritiski svarīgu izejvielu pārvaldību un zaļo pārkārtošanos un vides aizsardzību. Ir izstrādāts un ieviests digitālās pārvaldības rīks Ukrainas rekonstrukcijai. Ir stājies spēkā likums, ar ko izveido jaunu tiesu administratīvo lietu izskatīšanai, tiesību akti par valstij piederošu banku pārdošanas principiem, likums par Ukrainas izpildiestāžu teritoriālās organizācijas reformu un tiesību akti par publiskā sektora atbalstu lauksaimniecībai. Ir pieņemti saskaņoti standarti trim rūpniecības ražojumu grupām, otrais Ukrainas nacionāli noteiktais devums Parīzes nolīgumam, kas pieņemts Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros, un nacionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns līdz 2033. gadam. Ir publicēts ziņojums par Ukrainas kritiski svarīgo izejvielu rezervju pārbaudi.

(8) Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/792 26. panta 3. punktu Komisija ir detalizēti novērtējusi Ukrainas pieprasījumu un sniegusi pozitīvu novērtējumu par to, ka ir apmierinoši izpildīts viens no diviem neizpildītajiem pasākumu posmiem, kas vajadzīgi maksājuma ceturtajai daļai, un astoņi no desmit pasākumu posmiem, kuri vajadzīgi maksājuma sestajai daļai, kā norādīts šā lēmuma pielikumā. Pozitīvais novērtējums tika sniegts saistībā ar plāna īstenošanu. Izmantojot pievienošanās procesu Eiropas Savienībai, tiks veicināta turpmāka saskaņošana ar Savienības *acquis*.

(9) Maksājuma pieprasījumā Ukraina apstiprināja, ka tā nav atcēlusi nevienu pasākumu, kas saistīts ar pasākumu posmiem, kurus tā iepriekš bija apmierinoši izpildījusi.

(10) Komisija ir arī novērtējusi, ka Ukraina joprojām izpilda priekšnosacījumu Savienības atbalsta saņemšanai, kā noteikts Regulas (ES) 2024/792 5. pantā. Proti, Ukraina turpina atbalstīt un ievērot efektīvus demokrātijas mehānismus, tostarp daudzpartiju parlamentāro sistēmu un tiesiskumu, un garantēt cilvēktiesību, tostarp pie minoritātēm piederīgu cilvēku tiesību, ievērošanu.

(11) Tādēļ šajā lēmumā būtu jāapstiprina, ka ir apmierinoši izpildīti attiecīgie nosacījumi maksājuma ceturtās daļas izmaksai attiecībā uz vienu no diviem neizpildītajiem pasākumu posmiem un maksājuma sestās daļas izmaksai attiecībā uz astoņiem no desmit plāna pasākumu posmiem.

(12) Ņemot vērā sarežģīto finanšu situāciju, ar ko saskaras Ukraina, ir ārkārtīgi svarīgi izmaksāt līdzekļus pēc iespējas drīz. Ņemot vērā situācijas steidzamību un lai paātrinātu procesu, šim lēmumam būtu jāstājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, un tas būtu jāpiemēro no tā pieņemšanas dienas,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo tiek apstiprināts, ka atbilstoši novērtējumam, ko Komisija sniegusi saskaņā ar Regulas (ES) 2024/792 26. pantu un kas pievienots šā lēmuma pielikumā, ir apmierinoši izpildīti attiecīgie nosacījumi neatmaksājama finansiālā atbalsta un aizdevuma atbalsta 2 456 365 209 EUR apmērā ceturtās un sestās maksājuma daļas daļējai izmaksai pirms priekšfinansējuma dzēšanas, kur ceturtā maksājuma daļa ir 597 494 240 EUR apmērā un sestā maksājuma daļa ir 1 858 870 969 EUR apmērā.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no tā pieņemšanas dienas.

Briselē, 2025. gada 11. decembrī

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

J. JENSEN

PIELIKUMS

Padomes Īstenošanas lēmumam, kurā apstiprināts, ka ir apmierinoši izpildīti nosacījumi sestās daļas daļējai izmaksai saskaņā ar Ukrainas mehānismā paredzēto Ukrainas plānu

KOPSAVILKUMS

Saskaņā ar 26. pantu 2024. gada 29. februāra Regulā (ES) 2024/792, ar ko izveido Ukrainas mehānismu ([1]), Ukraina 2025. gada 31. oktobrī iesniedza Ukrainas plāna sestā maksājuma daļējas izmaksas pieprasījumu. Ukraina 2025. gada 11. novembrī iesniedza atjauninātu maksājuma pieprasījumu, kurā paziņots, ka ir apmierinoši izpildīts viens iepriekš nepabeigtais ceturtā maksājuma pasākumu posms. Lai pamatotu maksājuma pieprasījumu, Ukraina parādīja, ka ir apmierinoši izpildīts viens ceturtā maksājuma pasākumu posms un astoņi sestā maksājuma pasākumu posmi, kuri izklāstīti pielikumā Padomes 2024. gada 14. maija Īstenošanas lēmumam (ES) 2024/1447 par Ukrainas plāna novērtējuma apstiprināšanu ([2]), kas grozīts ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2025/2157 (PĪL pielikums) ([3]).

Pamatojoties uz Ukrainas sniegto informāciju, deviņi pasākumu posmi ir uzskatāmi par apmierinoši izpildītiem.

Kā daļa no plāna **2. nodaļas** par publisko finanšu pārvaldību ir izstrādāts un ieviests Ukrainas rekonstrukcijai paredzētais digitālās pārvaldības instruments.

Kā daļa no **3. nodaļas** par tiesu sistēmu stājās spēkā likums, ar ko izveido jaunu tiesu, kas izskatīs administratīvās lietas.

Kā daļa no **5. nodaļas** par finanšu tirgiem stājās spēkā atjauninātie tiesību akti par valstij piederošu banku pārdošanu.

Kā daļa no **8. nodaļas** par uzņēmējdarbības vidi ir pieņemti saskaņoti standarti trim rūpniecisko izstrādājumu grupām.

Kā daļa no **9. nodaļas** par decentralizāciju un reģionālo politiku stājās spēkā tiesību akti par Ukrainas izpildvaras teritoriālās organizācijas reformu.

Kā daļa no **12. nodaļas** par agropārtikas sektoru stājās spēkā tiesību akti par publisko atbalstu Ukrainas lauksaimniecībai.

Kā daļa no 1**3. nodaļas** par kritiski svarīgo izejvielu pārvaldību ir publicēts ziņojums par Ukrainas kritiski svarīgo izejvielu rezervju pārbaudi.

Kā daļa no **15. nodaļas** par zaļo pārkārtošanos un vides aizsardzību ir pieņemts otrais Ukrainas nacionāli noteiktais devums Parīzes nolīgumā un Nacionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns līdz 2033. gadam.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/792 (2024. gada 29. februāris), ar ko izveido Ukrainas mehānismu (OV L, 2024/792, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj).

([2]) Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2024/1447 (2024. gada 14. maijs) par Ukrainas plāna novērtējuma apstiprināšanu (OV L, 2024/1447, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1447/oj). Padomes Īstenošanas lēmuma pielikums https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CONSIL%3AST_9492_2024_ADD_1&qid=1716536456361.

([3]) Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2025/2157 (2025. gada 17. oktobris), ar ko groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2024/1447 par Ukrainas plāna novērtējuma apstiprināšanu (OV L, 2025/2157, 27.10.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/2157/oj).

2.8. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Ukrainas rekonstrukcijai paredzētā digitālās pārvaldības instrumenta izstrāde un ieviešana
Saistītā reforma/investīcijas: 4. reforma. Uzlabota publisko investīciju pārvaldība
Tiek finansēta no: aizdevuma
Konteksts PĪL pielikumā noteiktā prasība attiecībā uz 2.8. pasākumu posmu: "*Tiek izstrādāts un ieviests Ukrainas rekonstrukcijas digitālās pārvaldības rīks, kas nodrošina publisku piekļuvi datiem par rekonstrukcijas projektiem visos posmos, tajā skaitā plānošanas, finansēšanas, iepirkuma, būvniecības un nodošanas ekspluatācijā posmā, lai nodrošinātu projektu īstenošanas publisku un pārredzamu uzraudzību un labāku rekonstrukcijas pasākumu koordināciju starp nozarēm.*" 2.8. pasākumu posms ir otrais no diviem 2. nodaļas (Publisko finanšu pārvaldība) 4. reformas īstenošanas pasākumu posmiem. Pirms tam tika īstenots 2.7. pasākumu posms (2024. gada 2. ceturksnī) par rīcības plāna pieņemšanu, lai īstenotu ceļvedi publisko investīciju pārvaldības reformai.
Iesniegtie pierādījumi: 1) kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām; 2) saite uz publisko investīciju pārvaldības digitālā instrumenta tīmekļa vietni: *DREAM*; 3) Ministru kabineta 2025. gada 28. februāra Rezolūcijas Nr. 527 "*Par atsevišķām problēmām publisko investīciju pārvaldības jomā*", kas grozīta 2025. gada 26. augustā, kopija; 4) Ukrainas 2025. gada 5. marta Likuma Nr. 4225-IX "*Par grozījumiem Ukrainas Budžeta kodeksā attiecībā uz atsevišķu noteikumu atjaunināšanu un uzlabošanu*" kopija; 5) Ukrainas Kopienu un teritoriju attīstības ministrijas 2025. gada 20. augusta Rīkojuma Nr. 1289 "*Par Vienotās digitālās integrētās informācijas un analīzes sistēmas nekustamā īpašuma, būvniecības un infrastruktūras atjaunošanas procesa pārvaldībai programmatūras nodošanu ekspluatācijā*" kopija; 6) sertifikātu par darbu pabeigšanu kopija.
Analīze Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 2.8. pasākumu posma pamatelementiem. 4. reformas mērķis ir uzlabot publisko investīciju pārvaldību. Šajā nolūkā Ukrainas iestādes ir izstrādājušas un ieviesušas digitālu instrumentu rekonstrukcijas projektu pārvaldībai saskaņā ar publisko investīciju pārvaldības reformas ceļvedi.

Digitālo atjaunošanas ekosistēmu pārskatatbildīgai pārvaldībai (*Digital Restoration Ecosystem for Accountable Management – DREAM*) izstrādāja Atvērto līgumslēdzēju partnerība sadarbībā ar Ukrainas Kopienu un teritoriju attīstības ministriju. *DREAM* ir vienota digitālā platforma publisko investīciju projektu pārvaldībai visos valdības līmeņos. Tā sniedz publisku piekļuvi reāllaika informācijai ikvienā projekta dzīves cikla posmā, nodrošinot pārredzamību un pārskatatbildību. Konsolidējot visus projekta datus vienā sistēmā, *DREAM* veicina pastāvīgu publisko un līdzekļu devēju uzraudzību visā publisko investīciju ciklā – no projekta sagatavošanas līdz īstenošanai – un atjaunošanas centienu labāku koordināciju starp valdības līmeņiem.

DREAM sniedz nozaru ministrijām iespēju iesniegt finansēšanai to ierosinātos ikgadējos publisko investīciju projektus, pamatojoties uz prioritāro publisko investīciju vidēja termiņa plānu, kas katru gadu tiek atjaunināts un paredz prioritārās nozares, politikas mērķus un indikatīvo publisko investīciju maksimālo apjomu, ko noteikusi Finanšu ministrija. *DREAM* palīdz veidot nozaru projektu portfeļus un vienotu projektu plūsmu, t. i., Stratēģisko investīciju padomes apstiprinātu prioritāro projektu portfeli. *DREAM* arī ļauj atspoguļot šos centrālā līmeņa procesus reģionālā un vietējā līmenī, kur katram reģionam un pašvaldībai ir jāizveido sava reģionālo un vietējo publisko investīciju projektu vienotā plūsma.

DREAM sastāv no lietotāju portāla (e-kabineta), publiska portāla un analītikas portāla. Lietotāju portālā vietējās, reģionālās un centrālās iestādes var iesniegt projektu priekšlikumus finansējuma saņemšanai. Publiskais portāls, kas pieejams šeit, nodrošina piekļuvi visiem apstiprinātajiem prioritārajiem publisko investīciju projektiem nozaru portfeļos un vienotajām projektu plūsmām visos valdības līmeņos. Par katru projektu ir publiski pieejama visaptveroša informācija, ieskaitot projekta aprakstu un stratēģisko(-os) mērķi(-us), detalizētu budžeta sadalījumu un finansējuma avotu(-us), plānošanas un īstenošanas grafiku un statusu; informāciju par iepirkuma un līgumu slēgšanas procesu; informāciju par būvniecību un nodošanu ekspluatācijā. Tiek publicēta arī visa attiecīgā gan juridiskā, gan tehniskā projekta dokumentācija. Analītikas portālā ir iespējams ģenerēt pārskatu tabulas un vizualizācijas, izmantojot filtrus, kuru pamatā ir detalizēti projekta dati. Tajā ir arī interaktīva karte, kurā var ģeogrāfiski izpētīt visus projektus līdz pat vietējam līmenim.

Portāls *DREAM* ir integrēts citās svarīgās digitālajās sistēmās, to skaitā *Prozorro* (digitālā publisko iepirkumu sistēma) un *Open Budget* (valsts kases darījumu dati). Nākamajos sešos mēnešos ir paredzēta tā integrēšana Finanšu ministrijas sistēmā *LOGICA* (vietējā budžeta dati).

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

3.2. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Likuma, ar ko izveido jaunu tiesu, kas izskatīs administratīvās lietas, stāšanās spēkā

Saistītā reforma/investīcijas: 1. reforma. Tiesu iestāžu pārskatatbildības, godprātības un profesionalitātes uzlabošana

Tiek finansēta no: aizdevuma

Konteksts

PĪL pielikumā noteiktā prasība attiecībā uz 3.2. pasākumu posmu:

"*Stājies spēkā Likums par Specializētās rajona administratīvās tiesas un Specializētās administratīvās apelācijas tiesas izveidi, un ir uzsākta pārredzama tiesnešu atlase saskaņā ar pieņemtajiem tiesību aktiem.*"

3.2. pasākumu posms ir otrais no sešiem 3. nodaļas (Tiesu sistēma) 1. reformas īstenošanas pasākumu posmiem. To īsteno līdztekus 3.1. pasākumu posmam par vismaz 20 % tiesnešu vakanču aizpildīšanu. Pirms tam tika veikts 3.5. pasākumu posms par tiesību aktu, ar ko pārskata tiesnešu godprātības deklarācijas un to pārbaudes procesu, stāšanos spēkā, kas kopš 2025. gada 2. ceturkšņa joprojām nav izpildīts. Tam seko 3.3. pasākumu posms par 20 % veco disciplinārlietu, kas nav izskatītas līdz 2023. gada beigām, atrisināšanu izlīguma ceļā / iztiesājot, 3.4. pasākumu posms par kvalifikācijas izvērtējuma (pārbaudes) pabeigšanu attiecībā uz 50 % tiesnešu, kuriem tā vēl bija jāveic līdz 2016. gada 30. septembrim, kas bija jāizpilda 2025. gada 4. ceturksnī, un 3.15. posms, kurā noteikts, ka jaunajai tiesai ir jāizskata administratīvās lietas un jāsāk darbs 2026. gada 4. ceturksnī.

Iesniegtie pierādījumi:

1) kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ukrainas 2025. gada 26. februāra Likuma Nr. 4264-IX "*Par grozījumiem Ukrainas likumā "Par tiesu varu un tiesnešu statusu" un dažos citos Ukrainas tiesību aktos par juridisko pamatu Kijivas Specializētās rajona administratīvās tiesas un Kijivas Specializētās administratīvās apelācijas tiesas izveidei un darbībai*" kopija;

3) Ukrainas 2025. gada 16. septembra Likuma Nr. 4602-IX "*Par Specializētās rajona administratīvās tiesas, Specializētās administratīvās apelācijas tiesas izveidi*" kopija;

4) paziņojuma par konkursu uz 17 Specializētās rajona administratīvās tiesas tiesnešu amatiem kopija;

5) paziņojuma par konkursu uz 10 Specializētās administratīvās apelācijas tiesas tiesnešu amatiem kopija.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 3.2. pasākumu posma pamatelementiem.

1. reformas mērķis ir uzlabot tiesu iestāžu pārskatatbildību, godprātību un profesionalitāti un veidot sabiedrības uzticēšanos tiesu iestādēm, atjaunojot pārredzamu un uz meritokrātiju balstītu tiesnešu atlasi, uzlabojot tiesnešu kvalifikācijas izvērtēšanu, stiprinot disciplināratbildības sistēmu, pastiprinot esošos tiesu iestāžu godprātības veicināšanas instrumentus un izveidojot jaunu tiesu, kas izskatīs administratīvās lietas, kurās iesaistītas valsts aģentūras. Šajā nolūkā Ukrainas parlaments pieņēma Likumu Nr. 4264-IX, kas stājās spēkā 2025. gada 26. martā, un Likumu Nr. 4602-IX, kas stājās spēkā 2025. gada 2. oktobrī. Ar šiem likumiem izveido Specializēto rajona administratīvo tiesu un Specializēto administratīvo apelācijas tiesu.

Likums Nr. 4264-IX nosaka juridisko pamatu Kijivas Specializētajai rajona administratīvajai tiesai (Specializētā rajona tiesa) un Kijivas Specializētajai administratīvajai apelācijas tiesai (Specializētā apelācijas tiesa) kā divām atsevišķām specializētām augstām tiesām. Likums nosaka jauno tiesu jurisdikciju, paredzot, ka Specializētā rajona tiesa izskata administratīvas pārsūdzības par Ukrainas Ministru kabineta, ministrijas vai citas izpildvaras centrālās struktūras, Ukrainas Valsts bankas vai citas struktūras, kuras pilnvaras aptver visu valsti, lēmumiem, darbībām vai bezdarbību. Tās kompetencē ir arī, piemēram, izskatīt pārsūdzības par lēmumiem, ko pieņēmušas atlases komisijas, kuras atbild par augsta līmeņa amatpersonu iecelšanu vairākās valsts aģentūrās. Specializētā apelācijas tiesa ir apelācijas instance tikai specializētajai rajona tiesai, un tā neizskatīs citu rajona administratīvo tiesu lietas.

Ar Likumu Nr. 4264-IX ievieš jauno tiesu tiesnešiem piemērojamās atbilstības prasības un nosaka pārredzamu tiesnešu atlases procedūru. Tajā ir paredzēts tiesnešu kandidātu pārbaudē iesaistīt īpašu struktūru – Ekspertu padomi. Ekspertu padomes sastāvā ir seši locekļi, no kuriem trīs izvirza Ukrainas Tiesnešu padome, bet pārējos trīs izvirza starptautiskas un ārvalstu organizācijas, kuras sniedz Ukrainai starptautisku tehnisko palīdzību tiesu sistēmas reformas un/vai korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā. Ekspertu padome izvērtē kandidātu godprātību un profesionālo kompetenci, piemēram, izmantojot tiesības veikt intervijas ar kandidātiem.

Atbilstīgi Ukrainas tiesību aktiem abas tiesas oficiāli izveido ar atsevišķu īpašo likumu Nr. 4602-IX, ko Ukrainas parlamentam iesniedza valsts prezidents. Tajā ir noteikts, ka tiesas atrodas Kijivā un to teritoriālā jurisdikcija ir visa Ukrainas teritorija.

Pēc Likuma Nr. 4602-IX stāšanās spēkā Tiesnešu kvalifikācijas augstā komisija 2025. gada 29. oktobrī sāka 17 pirmās instances tiesas tiesnešu un 10 apelācijas tiesas tiesnešu atlases procedūru.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

5.2. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Tiesību aktu par valstij piederošu banku pārdošanas principiem stāšanās spēkā
Saistītā reforma/investīcijas: 2. reforma. Valsts līdzdalības īpatsvara samazināšana banku nozarē
Tiek finansēta no: aizdevuma
Konteksts PĪL pielikumā noteiktā prasība attiecībā uz 5.2. pasākumu posmu: *"Stājas spēkā atjauninātie tiesību akti par valstij piederošu banku pārdošanu, proti, Ukrainas 2012. gada Likums Nr. 4524-VI "Par valstij piederošu akciju atsavināšanu no tādu banku pamatkapitāla, saistībā ar kurām valsts veikusi rekapitalizāciju". Pārskatītajiem tiesību aktiem būtu jāatvieglo dažādu līdzdalības daļu valstij piederošās bankās pārdošana, vienlaikus nodrošinot iespēju tās iegādāties pilnībā. Pamatprincipi, saskaņā ar kuriem tiks veikta valstij piederošu banku pārdošana, tiks izstrādāti kopīgās diskusijās un vienojoties ar starptautiskajiem līdzekļu devējiem."* 5.2. pasākumu posms ir pirmais no diviem 5. nodaļas (Finanšu tirgi) 2. reformas īstenošanas pasākumu posmiem. Tam seko 5.3. pasākumu posms par stratēģijas pieņemšanu pakāpeniskai valsts līdzdalības īpatsvara samazināšanai banku nozarē, ko paredzēts īstenot 2026. gada 2. ceturksnī.
Iesniegtie pierādījumi: 1) kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām; 2) Ukrainas 2024. gada 19. septembra Likuma Nr. 3983-IX "*Par valstij piederošu akciju banku atļautajā kapitālā pārdošanas īpatnībām*" kopija; 3) Ukrainas Ministru kabineta 2025. gada 1. oktobra Rīkojuma Nr. 1061-r "*Par gatavošanos valstij piederošo akciju pakešu banku atļautajā kapitālā pārdošanai*" kopija.
Analīze Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un pierādījumi attiecas uz visiem 5.2. pasākumu posma pamatelementiem. 2. reformas mērķis ir noteikt valstij piederošu banku pārdošanas principus un stratēģiju pakāpeniskai valsts līdzdalības īpatsvara samazināšanai banku nozarē. Šajā nolūkā Ukrainas parlaments pieņēma Ukrainas 2024. gada 19. septembra Likumu Nr. 3983-IX "*Par valstij piederošu akciju banku atļautajā kapitālā pārdošanas īpatnībām*". Likums stājās spēkā 2024. gada 19. oktobrī. Likums, izveidojot vienotu tiesisko un procesuālo regulējumu valsts akciju atsavināšanai, atvieglo dažādu līdzdalības daļu valstij piederošās bankās pārdošanu. Tajā ir definēti galvenie noteikumi, mērķi un mehānismi, kas reglamentē šādus darījumus. Šis tiesiskais regulējums reglamentē pārdošanas sagatavošanu, apstiprināšanu un izpildi, īstenojot uz konkurenci balstītus procesus, ko sekmē pārdošanas konsultantu iesaistīšana un īpašas pārdošanas komisijas veikta uzraudzība. Tajā ir noteiktas atbilstības noteikšanas, konkursu rīkošanas un pārdošanas līgumu noslēgšanas procedūras, kā arī paredzēti noteikumi par iegādēm pēc pārdošanas un kontrolējošas līdzdalības izvērtēšanu. Kopā šie noteikumi palīdz valstij strukturētā un uz tirgu vērstā veidā samazināt tās līdzdalību banku nozarē. Likumā ir paredzēta arī elastība attiecībā uz pilnīgu iegādi, ļaujot Ukrainas valdībai katru darījumu pielāgot tirgus apstākļiem. Tas pilnvaro Ukrainas Ministru kabinetu pielāgot akciju pakešu lielumu, izvēlēties vispiemērotāko pārdošanas procedūru un grozīt noteikumus pirms cenu piedāvājumu saņemšanas. Regulējums pieļauj atkārtotus konkursus un cenu korekcijas, lai nodrošinātu darījumu pabeigšanu, savukārt profesionālu pārdošanas konsultantu iesaistīšana nodrošina strukturēšanas un izvērtēšanas procesu pielāgojamību. Turklāt līguma noteikumus, to skaitā piemērojamos ārvalstu tiesību aktus un šķīrējklauzulas, var pielāgot atbilstoši investoru gaidām, tādējādi nodrošinot gan regulējuma konsekvenci, gan privatizācijas procesa komerciālo elastību.

Pamatprincipi, kas reglamentēs valstij piederošu banku pārdošanu, tiks izstrādāti, kopīgi diskutējot un vienprātīgi vienojoties ar starptautiskajiem līdzekļu devējiem. Konkrētāk, pārstāvji no starptautiskām finanšu iestādēm, ES iestādēm un ES dalībvalstīm, kā arī citām starptautiskām un ārvalstu organizācijām, kas sniedz tehnisko palīdzību Ukrainai, var piedalīties pārdošanas komisijas darbā, ja ir tam piekrituši. Viņiem ir tiesības paust savu nostāju, prasīt un saņemt informāciju no pārdošanas komisijas un sniegt ieteikumus par konkursa sagatavošanu un norisi.

Pārdošanas komisija ir pilnvarota lemt par konkursa dalībnieka riska profila apstiprināšanu saskaņā ar Ukrainas Valsts bankas prasībām par darījumdarbības reputāciju un īpašumtiesību struktūru; konkursa norisi un procedūrām; pieteikuma iesniedzēju dalības pieņemšanu, atteikšanu vai izbeigšanu tiesību aktos noteiktu iemeslu dēļ; bankas akciju pirkuma un pārdošanas līgumu projektu, saistīto dokumentu un/vai šādu līgumu galveno noteikumu apstiprināšanu, tostarp pārdošanas konsultanta ieteikto sākotnējo tirdzniecības cenu; pārdodamo akciju skaita izmaiņām; jaunu cenu piedāvājumu kārtu izraudzīšanos vai konkursa izbeigšanu likumā noteiktos gadījumos pēc konsultanta ieteikuma; konkursa uzvarētāja apstiprināšanu un bankas akciju paketes galīgo pirkuma un pārdošanas līgumu kopā ar visiem saistītajiem dokumentiem un galīgo pārdošanas cenu, ko nosaka cenu piedāvājuma rezultāts; to, vai atzīstams, ka cenu piedāvāšana ir notikusi atbilstīgi likuma nosacījumiem, un par citiem jautājumiem, kas paredzēti pārdošanas komisijas nolikumā, Ukrainas Ministru kabineta rīkojumos vai ir citādi nepieciešami šā likuma īstenošanai.

Turklāt pārdošanas konsultanta atlasē var piedalīties pārstāvji no starptautiskām finanšu iestādēm, ES iestādēm un dalībvalstīm, kā arī citām starptautiskām un ārvalstu organizācijām, kuras sniedz tehnisko palīdzību Ukrainai, ar tiesībām paust viedokli, pieprasīt un saņemt informāciju un sniegt ieteikumus.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

8.8. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Saskaņotu standartu pieņemšana trim rūpniecisko izstrādājumu grupām

Saistītā reforma/investīcijas: 5. reforma. Tiesību aktu un standartu saskaņošana ar ES

Tiek finansēta no: aizdevuma

Konteksts

PĪL pielikumā noteiktā prasība attiecībā uz 8.8. pasākumu posmu:

"Saskaņotie standarti trīs rūpniecisko izstrādājumu grupām (mašīnas, iekārtu elektromagnētiskā savietojamība, zemsprieguma elektroiekārtas) tiek pieņemti kā valsts standarti, izmantojot transponēšanas metodi."

8.8. pasākumu posms ir otrais 8. nodaļas (Uzņēmējdarbības vide) 5. reformas īstenošanas pasākumu posms. Tas seko 8.7. pasākumu posmam par tirgus uzraudzības pasākumu atsākšanu un nepārtikas preču kontroli, tajā skaitā produktu drošuma pārbaudi. 8.7. pasākumu posms bija jāveic līdz 2024. gada 4. ceturksnim, un tas tika pozitīvi novērtēts kā daļa no trešā maksājuma posma.

Iesniegtie pierādījumi:

1) kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) paskaidrojuma tabulas, kurā uzskaitīts 71 standarts, par kuriem tika rīkots konkurss un kuri tika transponēti un pieņemti, kopija;

3) valsts uzņēmuma "UkrNDNC" (Ukrainas nacionālā standartizācijas iestāde) 2024. gada 26. decembra Rīkojumu Nr. 310–334 kopija.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 8.8. pasākumu posma pamatelementiem.

5. reformas mērķis ir atsākt tirgus uzraudzības pasākumus un veicināt ES normu un standartu pieņemšanu Ukrainā, jo īpaši saistībā ar rūpnieciskajiem izstrādājumiem. Šajā nolūkā Ukraina ir pieņēmusi saskaņotus standartus attiecībā uz trim prioritārām rūpniecisko izstrādājumu grupām – mašīnām, iekārtu elektromagnētisko savietojamību (EMS), zemsprieguma elektroiekārtām – kā Ukrainas valsts standartus (DSTU), izmantojot transponēšanas metodi. Pēc vairākiem 2024. gadā sarīkotiem atklātiem konkursiem nacionālā standartizācijas iestāde noslēdza līgumus, transponēja un oficiāli apstiprināja 71 DSTU EN / DSTU EN IEC / DSTU EN ISO standartu. Visi standarti tika ieviesti ar Ekonomikas ministrijas 2024. gada 26. decembra Rīkojumiem Nr. 310–334 un sasaistīti ar attiecīgajām ES Direktīvām 2006/42/EK (Par mašīnām), 2014/30/ES (EMS) un 2014/35/ES (Zemsprieguma direktīva).

— Mašīnas: 43 transponējumi, jo īpaši DSTU EN ISO 13849-1:2024 (Ar drošumu saistītās vadības sistēmu daļas) un DSTU EN 474-1:2022 (Zemesdarbu mašīnas. Drošums. Vispārīgas prasības).

— Ar EMS saistītas iekārtas: 4 transponējumi, piemēram, DSTU EN 60947-8:2015 (Rotējošu elektromašīnu iebūvētās termoaizsardzības regulatori) un DSTU EN 62196-1:2015 (elektromobiļu konduktīvās uzlādēšanas savienotāji).

— Zemsprieguma elektroiekārtas: 24 transponējumi, ieskaitot DSTU EN IEC 62477–1:2024 (Elektroniskie enerģijas pārveidotāji), DSTU EN IEC 62052-11:2024 (Elektroenerģijas skaitītāji) un 16 mājsaimniecības iekārtu standarti EN 60335-2-xx sērijā.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

9.1. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Tiesību aktu par Ukrainas izpildvaras teritoriālās organizācijas reformu stāšanās spēkā ar atliktu piemērošanu

Saistītā reforma/investīcijas: 1. reforma. Decentralizācijas veicināšana

Tiek finansēta no: aizdevuma / neatmaksājama atbalsta

Konteksts

PĪL pielikumā noteiktā prasība attiecībā uz 9.1. pasākumu posmu:

"Stājas spēkā Ukrainas likums "Par grozījumiem Ukrainas likumā "Par vietējām valsts pārvaldes iestādēm" un dažos citos Ukrainas tiesību aktos attiecībā uz Ukrainas izpildiestāžu teritoriālās organizācijas reformu", ko piemēro 12 mēnešu laikā pēc karastāvokļa izbeigšanās vai atcelšanas Ukrainā. Atvasinātos tiesību aktus likuma īstenošanai pieņem pēc tā stāšanās spēkā. Likums ir vērsts uz šādu galveno uzdevumu īstenošanu:

— *pārveidot vietējās valsts pārvaldes iestādes par prefektūras tipa iestādēm, lai izveidotu līdzsvarotu sistēmu, kas nodrošina juridisku raksturu vietējo pašpārvaldes struktūru darbībām,*

— *nodrošināt centrālo izpildvaras iestāžu teritoriālo struktūru koordināciju, īstenojot valsts politiku reģionālajā un vietējā līmenī."*

9.1. pasākumu posms ir pirmais no trim 9. nodaļas (Decentralizācija un reģionālā politika) 1. reformas īstenošanas pasākumu posmiem.

Iesniegtie pierādījumi:

1) kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ukrainas 2025. gada 5. novembra Likuma Nr. 4677-IX "*Grozījumi dažos Ukrainas tiesību aktos, lai nodrošinātu vietējo pašpārvaldes struktūru darbības likumību un pārredzamību*" kopija.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 9.1. pasākumu posma pamatelementiem.

1. reformas mērķis ir izveidot sistēmu vietējās valsts pārvaldes struktūru pārveidošanai par prefektūras tipa iestādēm un nodrošināt labāku pilnvaru sadalījumu starp vietējām pašvaldībām un izpildvaras iestādēm. Šajā nolūkā Augstākā Rada 5. novembrī pieņēma likumu "*Grozījumi atsevišķos Ukrainas tiesību aktos, lai nodrošinātu vietējo pašpārvaldes struktūru darbības likumību un pārredzamību*", kas stājās spēkā 2025. gada 12. novembrī, bet tā piemērošana tika atlikta par 12 mēnešiem pēc karastāvokļa Ukrainā izbeigšanas vai atcelšanas datuma.

Likums paredz pārveidot vietējās valsts pārvaldes struktūras par prefektūras tipa iestādēm, izveidojot vietējo pašpārvaldes struktūru darbības likumības uzraudzības sistēmu. Likumā ir noteikta vietējo pašpārvaldes struktūru darbības joma, pienākumi un likumības nodrošināšanas procedūras. Ar likumu tiek ieviesti pasākumi, kuru mērķis ir novērst vietējo pašpārvaldes struktūru darbības likumības pārkāpumus; to skaitā mehānisms, kas nodrošinās, ka vietējās pašpārvaldes struktūras ir informētas par izmaiņām tiesību aktos, kas saistīti ar vietējo pašpārvaldi, un strīdu gadījumā var vērsties tiesā.

Ar šo likumu tiek izveidots koordinācijas uzlabošanas mehānisms. Likumā ir noteikts, ka vietējo valsts pārvaldes iestāžu vadītāji ir atbildīgi par ministriju teritoriālo struktūru un citu centrālo izpildstruktūru darbības koordināciju un likumības nodrošināšanu.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

12.4. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Tiesību aktu par valsts atbalstu Ukrainas lauksaimniecībai stāšanās spēkā

Saistītā reforma/investīcijas: 3. reforma. Investīciju programmu pārvaldības institucionālās un administratīvās struktūras uzlabošana

Tiek finansēta no: aizdevuma

Konteksts

PĪL pielikumā noteiktā prasība attiecībā uz 12.4. pasākumu posmu:

"Stājas spēkā Likums par grozījumiem Ukrainas likumā "Par valsts atbalstu lauksaimniecībai Ukrainā". Likums ir vērsts uz šādu galveno uzdevumu īstenošanu:

— *izstrādāt nākotnes publiskā atbalsta pasākumus saskaņā ar ES acquis principiem šajā jomā. Nākotnes publiskā atbalsta pasākumu atlase ietvers priekšrocību, trūkumu, iespēju un apdraudējumu (SWOT) analīzi,*

— *izstrādāt atbalsta pasākumus lauksaimnieciskajai ražošanai, lai mazās lauku saimniecības varētu veikt privātās investīcijas (lauku saimniecību ražotāju materiālie aktīvi, pārstrādei un tirdzniecībai),*

— *sadarbībā ar starptautiskām finanšu iestādēm izstrādāt turpmākos finanšu instrumentus (arī kredītgarantijas) visām lauku saimniecību kategorijām,*

— *digitalizācija, izmantojot elektroniskas dokumentu pārvaldības sistēmas,*

— *valsts atbalsts, kas tiek ekskluzīvi novirzīts tiem saņēmējiem, kuri ir iekļauti Valsts agrārajā reģistrā."*

12.4. pasākumu posms ir vienīgais 12. nodaļas (Agropārtikas sektors) 3. reformas īstenošanas pasākumu posms.

Iesniegtie pierādījumi:

1) kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ukrainas 2025. gada 8. oktobra Likuma Nr. 4619-IX "*Par grozījumiem atsevišķos Ukrainas likumos par organizatoriskiem atbalsta principiem lauksaimniecības nozarē*" kopija.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 12.4. pasākumu posma pamatelementiem.

3. reformas mērķis ir uzlabot agropārtikas sektora publiskā finansiālā atbalsta shēmu pārvaldību. Parlaments 2025. gada 8. oktobrī pieņēma Ukrainas Likumu Nr. 4619-IX "*Par grozījumiem atsevišķos Ukrainas tiesību aktos par organizatoriskiem atbalsta principiem lauksaimniecības nozarē*". Likums stājās spēkā 2025. gada 4. novembrī.

Likums paredz turpmākus publiskā atbalsta pasākumus saskaņā ar ES acquis principiem lauksaimniecības un lauku attīstības jomā. Tajā ir paredzēti noteikumi atbilstīgi pašreizējās kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) principiem. Likumā ir noteikts lauksaimniecības un lauku attīstības politikas vispārējais mērķis un uzdevumi, kā arī šīs politikas īstenošanas pasākumi. Pamatojoties uz vispārējo mērķi un uzdevumiem, tiks izstrādāta daudzgadu stratēģija lauksaimniecības un lauku teritoriju attīstībai, un valsts atbalsta pasākumi un atbalsta veidi tiks izvēlēti, ņemot vērā priekšrocību, trūkumu, iespēju un apdraudējumu visaptverošu analīzi (*SVID*).

Likumā ir noteiktas lauksaimniecībai un lauku attīstībai paredzētās valsts atbalsta finansēšanas, pārvaldības un uzraudzības struktūras. Tajā ir paredzēts izveidot atbildīgās iestādes, piemēram, maksājumu aģentūru, sertifikācijas struktūras un centrālo izpildstruktūru, kas nodrošina valsts lauksaimniecības un lauku attīstības politikas izstrādi un īstenošanu, un noteikti to uzdevumi.

Ar likumu cita starpā tiek ieviesti noteikumi par politikas veidošanas un maksājumu funkciju nodalīšanu, par maksājumu aģentūras institucionālo neatkarību un par maksājumu aģentūras sīki izstrādātiem uzdevumiem lauksaimniecības un lauku attīstības valsts atbalsta administrēšanā, konkrētāk, par pārredzamību un pārskatatbildību, maksājumu verifikāciju un apstiprināšanu, administratīvo pārbaužu un pārbaužu uz vietas veikšanu, lai kontrolētu tiesības pretendēt uz atbalstu.

Mazie lauksaimniecības produktu ražotāji ir prioritārie valsts atbalsta saņēmēji. Kritērijus lauksaimniecības produktu ražotāju klasificēšanai par mazajiem ražotājiem noteiks katram atbalsta veidam. Likumā ir noteikti arī pasākumi valsts atbalsta īstenošanai lauksaimniecības un lauku attīstības jomā, to skaitā ieguldījumi lauksaimniecības produktu ražotāju fiziskajos aktīvos, lai uzlabotu efektivitāti, konkurētspēju un ilgtspējīgu lauksaimniecisko ražošanu. Lauksaimniecības produktu tirgvedības jomā var atbalstīt arī lauksaimniecības produktu ražotāju apvienības.

Likums atļauj izstrādāt turpmākus finanšu instrumentus (arī kredītgarantiju mehānismus) visām lauku saimniecību kategorijām sadarbībā ar starptautiskām finanšu iestādēm lauksaimniecības un lauku attīstības politikas īstenošanai.

Likuma mērķis ir veicināt digitalizāciju, izmantojot elektroniskas dokumentu pārvaldības sistēmas. Likums nodrošina juridisko pamatu integrētās administrācijas un kontroles sistēmas (IAKS) izstrādei – tā kopā ar citām jau esošām sistēmām darbosies kā elektroniska dokumentu pārvaldības sistēma valsts atbalsta administrēšanai lauksaimniecības un lauku attīstības jomā.

Likums paredz, ka valsts atbalsts ir jāsniedz tikai Valsts agrārajā reģistrā iekļautiem atbalsta saņēmējiem. Struktūras, kuras nav reģistrētas Valsts agrārajā reģistrā, nevar saņemt valsts atbalstu.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

13.2. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Ziņojuma par Ukrainas kritiski svarīgo izejvielu rezervju pārbaudi publicēšana
Saistītā reforma/investīcijas: 1. reforma. Stratēģiskās plānošanas stiprināšana un optimālas sistēmas nodrošināšana stratēģiskajiem investoriem
Tiek finansēta no: aizdevuma
Konteksts PĪL pielikumā noteiktā prasība attiecībā uz 13.2. pasākumu posmu: "*Tiek publicēts ziņojums par Ukrainas kritisko izejvielu rezervju pārbaudi, izmantojot starptautisko klasifikācijas sistēmu, un rezultāti tiek darīti pieejami investoriem.*" 13.2. pasākumu posms ir otrais 13. nodaļas (Kritiski svarīgo izejvielu pārvaldība) 1. reformas īstenošanas pasākumu posms. Pirms tam tika veikts 13.1. posms par tiesību aktu par Ukrainas nacionālās programmas par derīgo izrakteņu bāzes attīstību līdz 2030. gadam pārskatīšanu stāšanos spēkā, kas tika pozitīvi novērtēts 2024. gada 4. ceturksnī kā daļa no trešā maksājuma posma.
Iesniegtie pierādījumi: 1) kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām; 2) Ukrainas Ģeoloģiskā apsekojuma tīmekļa vietnē tiek publicēts "Ziņojums par Ukrainas kritisko izejvielu rezervju pārbaudi, izmantojot starptautisko klasifikācijas sistēmu": Stratēģisko/kritisko derīgo izrakteņu rezervju pārbaudes ziņojums.
Analīze Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 13.2. pasākumu posma pamatelementiem. 1. reformas mērķis ir piesaistīt investīcijas kritiski svarīgo izejvielu ieguvē un pārstrādē. Ziņojums par Ukrainas kritisko izejvielu rezervju pārbaudi ir publicēts Ukrainas Ģeoloģiskā apsekojuma oficiālajā tīmekļa vietnē, un tā hipersaite ir Stratēģisko/kritisko derīgo izrakteņu rezervju pārbaudes ziņojums. Ziņojumā ir izmantota starptautiskā klasifikācijas sistēma *UNFC* (Apvienoto Nāciju Organizācijas Resursu pamatklasifikācija), ko Apvienoto Nāciju Organizācijas Ekonomikas un sociālo lietu padome apstiprināja 2004. gadā un kas joprojām ir svarīgs kritiski svarīgu resursu pieejamības un ilgtspējas analīzes instruments. UNFC 2019. gada versija ir resursu attīstības projektu klasifikācijas sistēma, kuras pamatā ir šādi principi: — vidiskā un sociālekonomiskā dzīvotspēja, — tehniskā iespējamība, — izejvielu projektu komerciālais potenciāls. Rezultātus dara pieejamus investoriem, publicējot tos tīmekļa vietnē.
Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

15.4. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Otrā Ukrainas nacionāli noteiktā devuma Parīzes nolīgumā pieņemšana
Saistītā reforma/investīcijas: 2. reforma. Klimata politika
Tiek finansēta no: aizdevuma
Konteksts PĪL pielikumā noteiktā prasība attiecībā uz 15.4. pasākumu posmu: "*Tiek pieņemts Ukrainas Ministru kabineta rīkojums "Par Ukrainas otrā nacionāli noteiktā devuma (NND) Parīzes nolīgumā apstiprināšanu". NND rīkojums ir vērsts uz šādu galveno uzdevumu īstenošanu:* — *noteikt augstāku emisiju samazināšanas mērķrādītāju nekā pašreizējais Ukrainas NND,* — *noteikt bāzes gadu siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanai no avotiem un piesaistītāju aprēķināšanai,* — *noteikt ierosināto pasākumu īstenošanas ilgumu un/vai termiņus,* — *noteikt ekonomikas nozaru un siltumnīcefekta gāzu tvērumu un aptvērumu,* — *noteikt procesa plānošanu, pieņēmumus un izmantotās metodikas, tajā skaitā veikt siltumnīcefekta gāzu antropogēnisko emisiju aplēses un uzskaiti dalījumā pa avotiem un absorbcijas piesaistītājiem,* — *sniegt NND taisnīguma un vērienīguma pamatojumu, ņemot vērā apstākļus valstī,* — *dot ieguldījumu ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām mērķa sasniegšanā un ierobežot siltumnīcefekta gāzu emisijas / palielināt piesaistītājus saskaņā ar ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām 2. pantā noteikto mērķi.* *Otrais Ukrainas NND Parīzes nolīgumā būs vērienīgāks nekā pašreizējais atjauninātais NND.*" 15.4. pasākumu posms ir otrais 15. nodaļas (Zaļā pārkārtošanās un vides aizsardzība) 2. reformas īstenošanas pasākumu posms. 15.2. pasākumu posms par tiesību aktu par valsts klimata politiku stāšanos spēkā tika pozitīvi novērtēts 2025. gada 1. ceturksnī kā daļa no ceturtā maksājuma posma. 15.4. pasākumu posmam sekos 15.3. pasākumu posms par Rezolūcijas par Zinātnisko un ekspertu padomi klimata pārmaiņu un ozona slāņa saglabāšanas jautājumos pieņemšanu 2025. gada 4. ceturksnī.
Iesniegtie pierādījumi: 1) kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām; 2) Ukrainas Ministru kabineta 2025. gada 29. oktobra Rīkojuma Nr. 1172-r "Par Ukrainas otrā nacionāli noteiktā devuma Parīzes nolīgumā apstiprināšanu" kopija; 3) Ukrainas Ministru kabineta 2025. gada 29. oktobra Rīkojuma Nr. 1172-r pielikuma "Otrais Ukrainas nacionāli noteiktais devums Parīzes nolīgumā" kopija.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 15.4. pasākumu posma pamatelementiem.

2. reformas "Klimata politika" mērķis ir izveidot klimata pārvaldības struktūru, kā arī piemērotu mehānismu valsts politikas izstrādei un īstenošanai klimata pārmaiņu jomā Ukrainā.

2025. gada 29. oktobrī tika pieņemts Ukrainas Ministru kabineta rīkojums "Par Ukrainas otrā nacionāli noteiktā devuma (NND) Parīzes nolīgumā apstiprināšanu". Tajā ir noteikts emisiju samazināšanas mērķrādītājs (ieskaitot absorbciju) 2035. gadam – "vairāk nekā 65 %" salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni. Iepriekšējā atjauninātā NND mērķis bija panākt 65 % samazinājumu līdz 2030. gadam. Aprēķinu bāzes gads ir 1990. gads, un atsauces rādītājs ir attiecīgā gada emisijas, kas novērtētas valsts ziņojumā par SEG emisiju avotu un absorbcijas piesaistītāju radīto antropogēno emisiju inventarizācijas pārskatu.

Otrajā Ukrainas NND ir paskaidrots, ka Krievijas agresijas kara dēļ "vērienīgāku emisiju samazināšanas mērķrādītāju plānošana ir objektīvi ierobežota, ņemot vērā ārkārtīgi lielo nenoteiktību par atveseļošanās mērogu, ekonomikas izaugsmes dinamiku, enerģijas bilances turpmāko struktūru un dekarbonizācijas tempu".

Otrā NND īstenošanas ilgums ir no 2031. gada 1. janvāra līdz 2035. gada 31. decembrim, un mērķis ir noteikts kā mērķrādītājs 2035. gadam. Nozares, uz kurām attiecas otrais NND, ir, piemēram, enerģētika, rūpnieciskie procesi un produktu izmantošana; lauksaimniecība, zemes izmantojums, zemes izmantojuma maiņa, mežsaimniecība un atkritumu apsaimniekošana. Tas attiecas uz visām siltumnīcefekta gāzēm, kuras nereglamentē Monreālas protokols.

Procesa plānošanu koordinē attiecīgās nozares ministrija ar valsts pārvaldības struktūru, pamatojoties uz Ukrainas Likumu Nr. 3991-IX "Par valsts klimata politikas pamatprincipiem". Aplēsēs un uzskaitē izmantotā pieeja paredz kopējo mērķa gada emisiju salīdzināšanu ar kopējām bāzes gada emisijām, pamatojoties uz 2006. gada IPCC vadlīnijām, kā arī izmanto matemātiskos modeļus, lai izstrādātu trīs prognožu scenārijus līdz 2050. gadam.

Šis novērtējums ir spēkā tikai saistībā ar Ukrainas plāna īstenošanu. Ukrainas klimata mērķu vērienīgums saistībā ar pievienošanos ES tiek aplūkots atsevišķi.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

15.9. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Nacionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna līdz 2033. gadam pieņemšana

Saistītā reforma/investīcijas: 5. reforma. Plašāk ieviesta aprites ekonomika

Tiek finansēta no: aizdevuma

Konteksts

PĪL pielikumā noteiktā prasība attiecībā uz 15.9. pasākumu posmu:

"Tiek pieņemts Ukrainas Ministru kabineta rīkojums "Par nacionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna līdz 2033. gadam apstiprināšanu". Nacionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns ir vērsts uz šādām galvenajām jomām:

— *sadzīves atkritumu apsaimniekošana,*

— *bīstamo atkritumu apsaimniekošana,*

— *infrastruktūras vajadzības,*

— *rīcības plāna ekonomiskās un finansiālās ilgtspējas analīze,*

— *ekonomisko instrumentu ieviešana atkritumu apsaimniekošanas uzlabošanai,*

— *atkritumu apsaimniekošanas uzraudzība un kontrole,*

— *atkritumu apsaimniekošanas stratēģiskā plānošana Ukrainā,*

— *atkritumu apsaimniekošanas īstenošana reģionālā līmenī."*

15.9. pasākumu posms ir pirmais 15. nodaļas (Zaļā pārkārtošanās un vides aizsardzība) 5. reformas īstenošanas pasākumu posms. 15.9. pasākumu posmam seko 15. 8. pasākumu posms par aprites ekonomikas principu ieviešanas stratēģijas un tās īstenošanas rīcības plāna pieņemšanu 2026. gada 1. ceturksnī.

Iesniegtie pierādījumi:

1) kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ministru kabineta 2024. gada 27. decembra Rīkojuma Nr. 1353-r "*Par nacionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna līdz 2033. gadam apstiprināšanu*" kopija;

3) Ministru Kabineta 2024. gada 27. decembra Rīkojuma Nr. 1353-r pielikuma "Nacionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns līdz 2033. gadam" kopija.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 15.9. pasākumu posma pamatelementiem.

5. reformas mērķis ir īstenot aprites ekonomikas un atkritumu apsaimniekošanas principus. Šajā nolūkā Ministru kabinets 2024. gada 27. decembrī pieņēma Nacionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu līdz 2033. gadam (Nacionālais plāns).

Nacionālajā plānā sadzīves atkritumi ir definēti visaptveroši, iekļaujot jauktus un dalīti savāktus atkritumus no mājsaimniecībām, to skaitā arī tajos esošos bīstamos komponentus. Pašreizējā atkritumu apsaimniekošanas sistēma Ukrainā lielā mērā balstās uz zema līmeņa tehnoloģijām, un tā rezultātā atkritumi tiek tieši apglabāti galvenokārt poligonos un izgāztuvēs. Neraugoties uz īstenotajiem centieniem, dalītās atkritumu savākšanas programmu īstenošanas procentuālais īpatsvars iedzīvotāju vidū joprojām ir zems – tikai aptuveni 30 %.

Galvenie bīstamo atkritumu avoti ir rūpniecības, lauksaimniecības un transporta uzņēmumi, kā arī veselības aprūpes iestādes un mājsaimniecības. Lai gan bīstamo atkritumu ikgadējais apjoms pēckara periodā no 2010. līdz 2022. gadam ievērojami samazinājās, apsaimniekošanas efektivitāte joprojām ir nepietiekama.

Nacionālais plāns kalpo kā pamatdokuments attiecībā uz infrastruktūras vajadzībām. Tas nozīmē, ka konkrētie infrastruktūras objekti, tehnoloģijas un ekonomiskie aprēķini ir sīki jāizklāsta reģionālajos un vietējos atkritumu apsaimniekošanas plānos. Paredzams, ka plāna sekmīga īstenošana radīs nepieciešamos apstākļus, lai nozarei piesaistītu gan finansējumu, gan investīcijas. Reģionālajos un vietējos plānos, kas izriet no nacionālā plāna, ir skaidri prasīts iekļaut ekonomiskos aprēķinus un novērtējumu par to īstenošanas spēju. Valsts plāns paredz īstenot būtiskus ekonomikas instrumentus, to skaitā principu "piesārņotājs maksā" un paplašinātu ražotāja atbildību. Dokumentā arīdzan ir uzsvērta nepieciešamība panākt augstu reciklēšanas līmeni, lai otrreizējās izejvielas atgrieztos ekonomiskajā apritē.

Galvenais gaidāmais nacionālā plāna īstenošanas rezultāts ir visu atkritumu apsaimniekošanas darbību uzraudzības un kontroles sistēmas vispārējs uzlabojums. Nacionālais plāns ir galvenais pamatdokuments, kas nosaka galvenos stratēģiskos virzienus valsts politikai atkritumu apsaimniekošanas nozarē līdz 2033. gadam. Tādējādi tas veido pamatu stratēģiskajai plānošanai un īpašu pasākumu izstrādei reģionālā, vietējā, uzņēmumu un iestāžu līmenī. Prognozes par turpmākajiem atkritumu radīšanas apjomiem ir stratēģiski balstītas uz prognozēm, kas saistītas ar iedzīvotāju skaitu un paredzamo valsts ražošanas potenciāla un infrastruktūras attīstību. Saskaņā ar likumu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas nodrošināšanu un pakalpojumu sniegšanas garantēšanu katram atkritumu radītājam attiecīgajā teritorijā atbild vietējās pašpārvaldes struktūras. Lai uzlabotu efektivitāti, teritoriālās kopienas tiek mudinātas sadarboties, tostarp izmantojot kopīgu finansējumu sadzīves atkritumu pārstrādes iekārtu būvniecībai, rekonstrukcijai un uzturēšanai. Visos reģionālajos un vietējos plānos, kas izstrādāti saskaņā ar nacionālo plānu, jāņem vērā īpašie vietējie apstākļi un nepieciešamie ekonomiskie aprēķini.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts